

קבלת שבת

שנה ט' - עלון דו שבועי ■ מופץ במעל 9000 עותקים בכל הארץ

גד ה' נשמת אדם העלון לעני של דיאל הכמת בן דוד ז"ל ת.נ.צ.ב.ה

בסיעתא דשמיא, ערש"ק י"ח בשבט התשע"ה

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל RLEVRON@IAT.CO.IL ■ הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו בברכה בטל': 03-9094245.

פרשת "יתרו"

שח לפני כ-150 שנה, למרות שהסתלק בקיצור ימים והוא בן לי"ח שנים בלבד - העידו לפניו שהיה 'בקי בכל הש"ס והפוסקים, צדיק וקדוש מרחם'. הפרפרת שלפנינו נדפסה על ידי בנו, בהקדמתו לספר "תורי זהב" על שיר השירים): **לכאורה יש לדקדק:** מדוע הקדים לומר: 'אם אתם מקבלים את התורה - מוטב', לא היה לו לומר אלא: 'אם אין אתם מקבלים את התורה - שם תהא קבורתכם'?

עוד עלינו לתמוה: למה רצה הקב"ה להמית את ישראל אם לא יקבלו את התורה? על מה ולמה התחייבו מיתה? מה גם, שהלא גם את אומות העולם שאל הקב"ה אם רוצים לקבל את התורה, וכאשר סירבו - לא אמר להם 'שם תהא קבורתכם'?

אלא, הוא מבאר, ידענו מה שאמרו חז"ל שאברהם אבינו שמר שבת, וכן שאר אבות העולם, ומפורסמת קושיות העולם: איך יכלו לשמור שבת, והלא טרם קיבלו את התורה, ויגוי ששבת חייב מיתה, שנאמר "יום ולילה לא ישבותו"? ותירצו, שלאחר שקיבל אברהם מצות מילה ומל עצמו, היה דינו כדון ישראל לאחר מתן תורה, ועל כן מותר היה לו לשמור שבת.

והנה, מצאנו שגם ישראל במצרים שמרו שבת, ואף שטרם הצטוו על שמירת השבת בכל זאת היו מקיימים אותה על ידי משה רבינו שבחר את יום השבת ליום שבו יהיו בני חורין מעשיית מלאכה, ועל כך נאמר 'שמח משה במתנת חלקו', ואף כאן קשה: מאחר וטרם קיבלו את התורה, הלא 'גוי ששבת חייב מיתה'? ושוב מתרצים, שלאחר שאברהם נימול, הרי הוא וזרעו היה דינם כדון ישראל לאחר מתן תורה, ומשה רבינו ידע שעתידיים לקבל את התורה לאחר שיצאו ממצרים, גם לך שישמרו שבת כבר במצרים אף טרם שנצטוו, וזהו שבו גדול לישראל.

ואולם, כל זה טוב ויפה - אם יקבלו ישראל את התורה, אז יש מקום לומר שכבר מעכשיו היה להם דין ישראל, על שם העתיד, אבל אם לא יקבלו את התורה, אם כן הם ככל האומות, ולמפרע יהיו חייבים מיתה - על ששמרו את השבת במצרים, ויגוי ששבת חייב מיתה!

הוא אשר אמר הקב"ה לישראל: אם אתם מקבלים את התורה - מוטב מה ששמרתם שבת במצרים, ושבת גדול הוא לכם, כי אם מותר היה לכם לשמור שבת על שם העתיד, אך אם אין אתם מקבלים את התורה - אם כן אתם חייבים מיתה על ששמרתם שבת במצרים, ושם תהא קבורתכם.

לשאר האומות לעומת זאת, לא היה מקום לומר שאם לא יקבלו את התורה יתחייבו מיתה, שהרי מעולם לא שמרו שבת, ולמה ימותו?

ומיושב לפי מה שיש להעיר על דברי הגמרא (עבודה זרה ב.) שהאומות יאמרו לפני הקב"ה: כלום כפית עלינו רב כנגינת? ולא מצאינו שהשיב להם על כך, ולדברינו מובן, כי להם לא היה שייך לומר שיתחייבו מיתה, אלא רק לישראל, כפי שהתבאר.

ודברי פי חכם חן! (כמוצא שלל רב - שבועות)

"לא יהיה לך אלקים אחרים על פני" (כ. א.)
דבר נפלא מובא בספר "בישורון מלך":

הטעם שמקדשין בטבעת על ה"אצבע" דוקא, "ל כי עיקר הקידושין הוא שאוסר אותה על כל העולם כהקדש (קידושין ב.). וכן היה בנישואי ישראל להקב"ה כביכול, דכשואמר להם (שמות כ. א.) "לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני", אסר אותם על כל העולם כהקדש, שבני ישראל מקודשים לו יתברך בלבד.

והנה איתא במדרש של ר' נחוניא בן הקנה (הובא בילקוט ראובני פרשת בראשית) שיש בידיים עשר אצבעות שהם כנגד עשרת הדברות עיי"ש, ולפי זה יוצא דהאצבע שמקדשין בה, כיון שהיא האצבע הגבוהה הרי היא כנגד "לא יהיה לך", ואתי שפיר שמקדשין בה ואומרים "הרי את מקודשת לי", דהיינו שעל ידי זה אסורה על כל העולם כהקדש, ולזה מסיימים "בדת משה וישראל", כלומר כמו בנתנת התורה שנאסרו ישראל על כל העולם כדיבור "לא יהיה לך".

והנה הכלה עומדת לצד ימין של החתן וכשהוא נותן לה את הטבעת היא מביאה את האצבע של ידה הימנית והדיברה של "לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" נמצאת בצד ימין של עשרת הדברות, הפלא ופלא!

"זכור את יום השבת לקדשו" (כ. ב.)

בנינו שבינת השבת, מצינו בפינוש הרד"ק על התורה (בראשית א.): "...גם אמרו מספרי חידושי העולם, כי יש דג אחד בים שאינו שוחה ביום השבת, והוא נח כל היום סמוך ליבשה או לסלע. ורבותינו ז"ל אמרו (ע' סנהדרין סה.) על נהר סמבתין שהוא מושך אבנים וחול, שהוא נח בשבת, לפיכך קורין אותו סמבתין וכו', הנה כי האל-יתברך שם בבריאותו אות ליום השבת כדי שידעו בני העולם חידוש העולם".

וראה בבעל הטורים (שמות יד.) שהביא, שבמכת ארבה, נח הארבה ביום השבת. **ובמדרש שוחר טוב (תהילים עג. ט.) איתא:** "אמר רבי סימון בשם רבי שמעון חסידא, בעולם הזה אדם הולך ללקוט תאנים בשבת אין התאנה אומרת כלום, אבל לעתיד לבוא אם אדם הולך ללקוט תאנה בשבת היא צווחת ואומרת שבת היום".

וביאר הרב בן ציון גרינפלד שליט"א: בטעם למה נקט דוקא התאנה, יש לומר ע"פ המדרש (ב"ר טו. ז.) מה היר אותו האילן שאכלו ממנו אדם וחיה וכו' - "ר' יוסי אומר, תאנים היו, דבר למד מעניינו, משל לבן שרים שקלקל עם אחת השפחות, כיון ששמעו השר טרדו והוציאו חוץ לפלטיין, והיה מחזר על פתחיהן של שפחות ולא היו מקבלות אותו, אבל אותה שקלקלה עמו פתחה דלתיה וקבלתו. כך בשעה שאכל אדם הראשון מאותו האילן טרדו הקב"ה והוציאו חוץ לגן עדן, והיה מחזר על כל אילנות ולא היו מקבלין אותו... אבל תאנה שאכל מפירותיה פתחה דלתיה וקבלתו, הדא הוא דכתיב: "ויתפרו עלי תאנה" ע"כ.

ויש לומר שרוצה התאנה לקבל פגמה, מה שהרשתה לאדם הראשון לאכול מעצה, וכן אח"כ הרשתה לו לקחת מעלים שלה ולא צעקה עליו 'גב', על כך לעתיד לבוא היא "היא צווחת ואומרת שבת היום" - שתמחה במחלל השבת...

(א.ה. מאיך, עיני באבות דרבי נתן שחולק על המדרש רבה הג"ל, וז"ל: "כיון שראוהו אותו האילן היה צווח עליו, ואמר לו רשע רשע אל תיגע ב"). (נפלאות עדותיך)

"ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו" (יח. ז.).
מפרש רש"י: "כבוד גדול נתכבד יתרו באתה שעה, כיון שיצא משה יצא אהרון וכו'".

מסופר על הגאון רבי אליהו מוילנא זצ"ל, שבימי ילדותו בהיותו כבן חמש שנים, ישב יחד עם חבריו בעת לימודם לפני רבם, וחזרו בפניו על פרשת השבוע - פרשת יתרו עם פירוש רש"י, כשהגיעו לדברי הכתוב "ויצא משה לקראת חתנו", וחזרו על דברי רש"י "כבוד גדול נתכבד יתרו באתה שעה, כיון שיצא משה יצא אהרון וכו'", עמד אחד מן התלמידים ושאל, הלא בתורה כתוב מפורש 'ויצא משה לקראת חתנו', רק משה ותו לא, ומנין למד רש"י כי גם אהרון יצא לקראתו. מלמד התינוקות הרהר בדבר, חיפש במפרשי רש"י ולא מצא תשובה.

והנה קפץ אליהו הקטן והחזיר תשובה, חושבני, כי רש"י למד זאת ממה שנאמר "ויצא משה לקראת חתנו", ולא נאמר 'וילך משה' כמו שבפרשת שמות כתיב (ד. כז) 'ויאמר ה' אל אהרון לך לקראת משה, ולמה נאמר כאן "ויצא משה לקראת חתנו ולא וילך".

ומכאן למד רש"י שגם אהרון יצא לקראת יתרו, כי בפרשת יצא על הפסוק (בראשית כ. ח.) "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" כותב רש"י: "ויצא לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו, אלא מנין שיציאת צדיק מן המקום עושה רשום, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה, יצא משם פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה", ומשום הכי כתיב גם כאן "ויצא משה", ללמדך שמכיון שיצא משה מן המתנה, פנה הודו, זיוו והדרו, אבל לכאורה יפלא הרי נאמר אהרון במחנה, ורש"י בעצמו בפרשת וא (ו. כז) כותב מפורש שמשה ואהרן שקולין כאחד, ומדוע ביציאת משה פנה מן המתנה הודו והדרו, מכאן מוכח שגם אהרן יצא יחד עם משה.

(במשנת רש"י)

"כה תאמר לבית יעקב" (יט. א.).

מפרש רבינו בחיי ז"ל: "וציוה לדבר אל הנשים תחילה... שהאשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש לפי שהיא מצויה בבית והיא מרחמת עליו בכמה מיני געגועין כדי להמשיך אותו לימוד התורה מנעוריו וגם כי יזקין לא יסור ממנה".
כוחה של האישה בחינוך בנה נובע מהיותה עקרת הבית, המתמסרת לגידול ילדיה ונותנת את כל אשר לה עבור צרכי בני ביתה.

הערכתה הרבה של רבי אייזיק שר זצ"ל, ראש ישיבת סלובודקא, לפעלה של האשה בתוך ביתה, ניכר ממעשה שארע לו כשיצא לרחובה של עיר על מנת לסדר ענין כלשהו בלווית אחד מתלמידיו. רבי אייזיק היה חולה לב, ולכן פסע לאיטו, עקב בצד אגודל, ולפתע הגיחה בריצה מפינת הרחוב אישה צעירה שדחפה לפניו עגלת תינוק, וכמעט שהפילה את רבי אייזיק.

כל הרואים נבהלו מן המחזה, והאישה עצמה - מרוב בלבול ומבוכה - סבה על עקבותיה והסתלקה מן המקום.

הבחור שליווה את רבי אייזיק התקומם: "איך אפשר לרוץ ברחובות בחוסר זהירות כזה? מה חושבת לעצמה אישה זו, שרק היא פוסעת כאן?!"

רבי אייזיק שתק עד שסיים החבור להוציא את כל אשר בליבו, ואז אמר: "מדבר אני כעת אל אתה, אך אם תרצה - יכול אתה להקשיב..."

אני חושב לעצמי: מה עשיתי היום בשביל עצמי ומה עשיתי בשביל אחרים? קמתי בבוקר בשביל עצמי, כדי שלא ארקב בתוך המיטה... התלבשתי - כדי שלא יהיה לי ק... הלכתי להתפלל גם עבור עצמי, משום שאני זקוק לבריאות ולפרנסה. אחר כך אכלתי - שוב לצורך עצמי, כמובן... למדתי כמה שורות בגמרא - עבור עצמי, כדי שאהיה בן אדם יהודי, וכעת אני הולך לסדר ענין - בשביל עצמי...

נמצא שכעת, בשעה אחת עשרה בבוקר - עדין לא עשיתי שום דבר בשביל מישהו אחר, אלא כל מעשיו היו בשביל עצמי.

לעומת זאת, אישה זו לא ישנה בלילה, כדי לטפל בתינוק שלה, המעט שהספיקה לנמנם נקטע בשעה שש וחצי, כשהתעוררה להעיר את בעלה בזמן, כדי שישפיק את המנין המוקדם, הכינה כריכים לשאר הילדים, העירה אותם, רחצה את מי שהיה זקוק לכך, הלבישה את כולם, מצאה להם את הילקוטים - ושלה אותם מהבית. אחר כך נעמדה לבשל ארוחת צהרים, ותוך כדי כך המשיכה לטפל בתינוק.

בשעה אחת עשרה היא נזכרה פתאום, שקבעו איתה לבוא למלא מקום בבית ספר, כדי להכניס כמה גרושים הביתה, לכן היא התחילה לרוץ, כדי להספיק לתת את התינוק למטפלת, כדי שהיא תוכל ללכת לעבודה.

היעלה על הדעת, שאני, שלא עשיתי היום שום דבר בשביל אף אחד - אומר עליה שהיא אינה מתנהגת כיאווה? איך אפשר לומר לומר כן??!...

רבי אייזיק עצר לרגע, ואז המשיך: "בהלכות שחיטה (פרק יג.) אומר הרמב"ם שהטעם לכך שבמציאות שילוח הקן צריכים לשלוח את הציפור ורק לרגע לאחר מכן לקחת את הילדים, הוא משום שאסור לנצל את רגשי האמנות של הציפור הזו.

שכן, כל ציפור שרואה אינם גושם אליה, מתענפת מיד בבהלה, אולם הציפור היושבת בקן אינה עושה זאת, משום שיש לה גוזלים קטנים, שהיא חשה כלפיהם רגש אחריות, ואסור לו לאדם לנצל את החולשה שלה, על מנת להצליח ללכוד אותה - הסביר הרמב"ם - לכן מזהירה התורה "שלח תשלח את האם ואת הבנים תיקח לך" (דברים כב. ז.) ו"האור שמח" מוסיף על כך את דברי המדרש: "כדאי הוא שעוסק בכבודו של עולם ובתקונו של עולם שנתנצל, ציפור זה מגדלת כעת את דור הציפורים הבא, ומשום כך ראויה היא להינצל מציד. על אחת כמה וכמה האם המגדלת ילדים, מחנכת אותם ודואגת לקיימו של עולם הן מהבחינה הגשמית והן מהבחינה הרוחנית!

"ויתיצבו בתחתית ההר" (יט. ז.).

מובא בגמרא בשבת (דף פח.): "אמר רב אבדימי בר חמא: מלמד שכפה עליהם את ההר כנגינת ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם".

פרפרת נפלאה במאמר חז"ל זה, נמצאת בכתבי הגאון רבי משה יונה באנדי זצ"ל (גאון ושקדן

דקות נולד לי בן בריא ושלא ובעזרת ה' בעוד כשבוע אחוגג את ברית המילה של בני בכורי... קולו של היהודי נשבר. לפתע, והוא סיים את השיחה מתלעלע בדמעותיו". "מעבר לקו עמדתי אני. איני אדם רגיל בדרך כלל, אולם ראייתי נטשטשה בעקבות הדמעות שהחלו לזלוג בחופשיות מעיני - יש לו ילד, יש תקווה מצאתי את עצמי אומר שוב ושוב את המילים הללו, מגלגל אותן בין לשוני לשפתתי, בעוד לבי מסרב להאמין".

בעודי נפעם מגודל הנס, הבליח בי, לפתע, זיכרון אחר כבר - הנדר... עולמי חשך בעדי, האם עלי באמת לסגור את כל עסקי? לעלות לארץ ישראל? ללמוד? - כל עולמי ישנתה כך מקצה לקצה.

זוכרתי בברור בוויכוח, בחוסר האונים ובביטחון המוחלט כי מדובר בדבר שלא יבוא לעולם לידי ביטוי מעשי. ככל שהמשכתי להרהר בכך, הייתי בטוח כי כל רב, אותו אגש לשאלו אודות התרת הנדר, יתיר לי אותו, שכן, מובן כי הנדר היה בשעה כה קשה, בסערת רגשות, וביטחון יצוק לי לעולם לא יהיה עלי להגשימו.

כיום שמדובר בנייני נדרים, אשר הינם ידועים לכל כחמורים במיוחד (עי גמרא שבת לב), החלטתי לנסוע לארץ ישראל, להיכנס לשר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א ולשאלו בעצתו. לאחר יומיים הייתי כבר בארץ, נכנסתי לרבי חיים ופרטתי את סיפורי. המשכתי ואמרתי, כי איני רואה את עצמי מסוגל לחסל את עסקי המסועפים בשוויץ, ואני רחוק עד מאד גם מלימוד תורה במשך יום שלם כאברך צעיר, שאלתי האם יש דרך בה אוכל להתיר את הנדר הזה?

אך רבי חיים אמר לי: 'דר יש לקיים, ובפרט נדר כזה שבו בעקבותיו של ישועה!'

אמרתי לו: 'רבי, עולה במוחי רעיון - אני מוכן לממן את כל כלכלתו של אברך שישב במקומו ויעסוק בתורה כל היום. ואני מוכן עוד יותר מכך, הוספתי מיד, 'אקח על עצמי אפילו שני אברכים שילמדו במקומו, וכך 'ריווחו' משמים, שנתח אברך אחד היושב ולומד, ישבו שניים ויעסקו בתורה בחשק ובשלווה".

רבי חיים נתן בי את עיני קודשו, ולבי נרעד, אחר אמר: 'הקדוש ברוך הוא שינה סדרי בראשית, בגלל הנדר שלך, ואתה רוצה להתיר?'

לאחר מילים כאלו, לא נותרה בידי כל ברירה, נשארתי בארץ לברית המילה של החינוך המיוחד הזה, שגם לי חלק רב בזכות הולדתו. והחלטתי לפרסם ברבים את סיפורי לדעת ולהודיע על כוחה של תורה, ועל התפילה, המסוגלת להבקיע מחיצות נעולות".

הרי אם מתפללים, מתחננים ומבקשים יום אחר יום, שעה אחר שעה, בלי להרפות - נושעים לבסוף, ואפילו כאשר דרוש קרבן או מעשה טוב נוסף בכח התפילה לסובב ולהביא לאדם את הזכויות הללו והוא ייוושע.

(אמונה שלמה)

בכחה והפצירה, תוך התעקשות על כך, עד שלבסוף זכתה".

"האיש סיים את דבריו והלך לו לדרכו, מותר אותי מהורהר ונפעם מאמונתו העזה", המשיך האורח לספר. "כאשר הגעתי הביתה, חלקתי עם זוגתי את הסיפור, תוך שאני מביע את התפעלותי מתעצמות הנפש של בני הזוג, אך, לאשתי היו מסקנות שונות לגמרי מסיפורי...".

היא הביטה בי נדהמת ולאחר דקות שתיקה ספורות, אמרה בכעס: כך אמרת ליהודי שבור, המתחנן על נפשו שיזכה לחבוק ילד. אילו מידות שוכנות בך? כך מדברים? הסברתי לה כי אני מרחם עליו, ורוצה שלא יטפח תקוות שווא, ולבסוף תכה על פניו המציאות האכזרית ותוביל אותו למפח נפש ולדיכאון מוחלט.

אבל אשתי בשלה, היא טענה שאני אדם בלתי שפוי, ושלא מדברים כך לאנשים, וגרמתי לו לייאוש שלא בצדק... היא הוסיפה שאינה יודעת מה יהיה, אולי הם עוד יזכו לישועה... המשכתי לטעון לעומתה כי לפי מספר השנים שחלפו, והטפולים הקשים שעברו אין להם סיכוי, ואותו אברך מתפלל על כך, כאילו העניין עומד ממש לפני התגשמות סופית. ולעניות דעתי, הוא חייב להבין כי מותר, כמובן, להמשיך להתפלל, אך, צריך לחשוב על כיוונים נוספים... הויכוח המשיך והתלהט, כשאני מנסה לשווא, להתגונן מפני האשמות זוגתי אודות העוול האיום שעויתי שאינו בר כפרה עולמית. למען האמת, מעולם לא ראיתי אותה כה כועסת, ותחושת אי הנעימות שלי הלכה וגברה.

ראשי החל להציק לי והשיחה הייתה לי לזרה. הפשתי אחר מפלט הולם ממנה, ובהחלטה רגעית, הרמתי את קולי, ואמרתי לאשתי כי אני נודר שאם יהיה לאותו יהודי ילד, אסגור את עסקי המסועפים בשוויץ אעלה לארץ ישראל, ואשב בבית המדרש מבוקר עד ערב, שוקד על תלמודי.

"היה זה חלום ישן של זוגתי, והיא הביטה בי כלא מאמינה, אך אני חזקתי את דברי, ואמרתי לה שוב: הדבר לא יקרה לעולם, עוד תיווכחי בכך...".

עשרים שנה חלפו מאותו יום, היהודי חשוך הילדים עלה לארץ הקודש ואני ניסיתי לשכוח מן הסיפור כולו. מפעם לפעם עלה הנושא והכביד על לבי, אך אני השתקתי את קולו של המצפון, וחרתי ואמרתי לעצמי כי כל מה שעשיתי נבע מרחמים".

שיחת טלפון מארץ ישראל ביום רגיל לחלוטין אינה דבר של מה בכך. האבטן בצג בסקרנות, הרמתי את האפרכסת: 'שלום לך מר... האם אתה זוכר את השיחה שניהלת עם ההוא שלא זכה לילדים בחצר בית הכנסת לפני כעשרים שנה?'

התנשמתי עמוקות. שוב השיחה הזו עולה, שוב תעיב על שמי חיי, ואני כבר קיימתי לשכוח ממנה לגמרי... אך הקול מעברו השני של הקו לא המתין רגע נוסף: 'ובכן, אני הוא אותו אחד. והתקשרתי לבשר לך, כי לפני מספר

סיפר הרב מרדכי ארם צובא: ההתעקשות וההפצרות מבטיחים כי מבוקשו של המתפלל יושג. זוהי דרך בריאתו של העולם. זהו הטבע היצוק בעולם הרוחני שיצר בורא העולם - בקשה והפצרה תוביל, לבסוף, לקבלת העניין... מקור השראה היו דברים אלו לזוג חשוכי בנים משכונת בית וגן בירושלים, תפילתם ותחינתם לילד משלהם בקעו רקיעים. דמעות רבות נקו בעיניהם ובעיני מכריהם. הצער היה מוחשי עד לכאב, המצוקה הייתה נכרת לעין כל, אך התקווה - היא זו שהפליאה אפילו את הקרובים להם ביותר...".

שלושים ושתיים שנה נמשך המאבק. שלושים ושתיים שנה, שהם למעשה, מעט יותר משלוש מאות ושמונים חודשים או אם תרצו, מאה שלושים ושמונה אלף ושבע מאות לילות, ומספר דומה של ימים, עטויים כולם במעטה קודר של עקריות, ובד בבד בתפילה ובתקווה זוהרת לטוב שיבוא.

בגיל חמישים ושתיים שנה זכתה האישה לחבוק פרי בטן, חרף כל נבואות הבעים... במהלך טעדת הברית אשר התרחשה ברוב עם, כמובן, קם אחד האורחים אשר הגיע במיוחד משוויץ להשתתף בברית, וביקש לשאת כמה מילים.

דבריו סיפר שהיכרותו עם האב הטרי התרחשה לפני קרוב לעשרים שנה בשוויץ. אותה תקופה גרו בני הזוג בשוויץ. והמספר התפלל באותו בית כנסת בו התפלל האב, במשך כל יום הוא היה נוכח בתפילותיו ובתחינותיו לחבוק בן, ראה את דמעות עיניו שברונו לבו.

"השנים חלפו בזו אחר זו, מסרבות להביא בכנפיהן את בשורת הישועה. ויום אחד, קרוב לשנים עשר שנות נישואין שלהם, כשעדיין לא זכו לפרי בטן, ניגשתי אליו, בלב גדוש רחמים מגודל יגונו ושברונו, ואמרתי לו: 'חושבתי כי עליך לחדול מאמצריך ומבקשותיך לילדים, עיניך רואות כי המצב אינו נראה כעומד להשתנות, אתה מנהל את חייך תחת רישומו של חלום. בוכה ומקווה לדבר הנתהר כבלתי ניתן להשגה. עליך להתעורר מחלום התקווה הזה, להפנים כי לא יהיו לך כפי הנראה, ילדים, ואז תוכל להתפנות למהלך חייך, ולנסות למצוא דרכים אחרות אשר יגרמו לך לאושר".

"האיש הביט בי בתדהמה מוחלטת, אך אני הייתי כה משוכנע בדברי, ואפילו לא השפלת את עיני למול עיניו הרושפות מזעם מלאות בכאב הנועזות ב".

"האב מספר דקות שתיקה, הוא התעשת ואמר לי: 'שמע ליטח, ידידי, את שיש בפי לומר לך...".

"לי יהיו, בעזרת ה', ילדים. יתכן שהדבר יארך מעט זמן, אך לבסוף, בכך אני בטוח, אוכל לבקוע שערי שמים ואזכה לישועה. מכל מקום, אינני מתכוון להרים ידיים ולסגת. יודע אני שאם אמשך בתפילותיי ובבקשותיי אזכה, בסופו של דבר לחבוק ילד משלי... גם רחל אמנו, על אף היותה עקרה, ובדרך הטבע לא היה לה כל סיכוי לילדים, בכל אופן היא לא נסוגה. היא התפללה והתחננה,

מותר לסגור את דלת תנור אפיה חשמלי בשבת, ואין בזה איסור הטמנה, ואין צריך להניח שם איהו חפץ כדי שדלת התנור לא תיגסר לגמרי. אולם אם יש בתוך התנור תבשיל שלא נתבשל כל צורכו, אסור לסגור את דלת התנור בשבת, אף אם מתכוין לסגור את התנור כדי שלא יכנס לתוכו אבק.

ואם התבשיל כבר נתבשל כ"צ, אלא שלאחר שפתח את דלת התנור חזר בו, ואינו רוצה עתה לאכול מהתבשיל, מותר לסגור את דלת התנור חזרה בשבת, ואין לחוש בזה משום הטמנה. ולא עוד אלא, אף אם דלת התנור הייתה פתוחה מערב שבת, ובליל שבת רוצה לסגור את דלת התנור, אין לחוש בזה משום הטמנה. שמאחר שאין הקדירה נוגעת בדפנות התנור, לא חשיב שדלתה, שכל שאין צידי הקדירה נוגעות בדבר שמטמין בו, לא חשיב הטמנה. וכמו שכתב מרן בשלחן ערוך (סימן רנ"ג סעיף ח), שאם נתן על הקדירה כלי רחב, שלא נוגע בצידי הקדירה, ונתן בגדים על אותו כלי רחב. מותר. דכיון שאין הבגדים נתונים אלא על אותו כלי רחב, "שאינו נוגע בצידי הקדירה", אין כאן הטמנה. ע"כ. הרי שתלה הדבר בנגיעה בצידי הקדירה.

וע"ש ב"ט"ז (סי' שכתב, דנראה דצריך ליהור שלא יעמיד הקדירה אצל דופן התנור, דאז נראה כהטמנה, דהא יעקר השני שיש הפסק אויר בין הקדירה לדופן. וגם הדף הסתום בתנור לא יגע בקדירה מטעם זה, וכמו שכתב הטור, דההטמנה שהיה הרא"ש רגיל להטמין בגומא ולכסות עליה, דההיתר משום שיש הפסק בין הקדירה לדופן. ע"כ. והוא הדין בנידון דידן שאין הקדירה נוגעת בדופן התנור. ובאליה רבה של כתב, ולעני"ד א"צ. כיון דטוח בטיט לא שייך חשש דיחיתה כלל, כדלעיל סימן ר"ד"א. ובמאמר מרדכי (סי' יג) כתב להצדיק את דברי הט"ו שהרי גם בהטמנה של הרא"ש לא היה מקום לחוש לחיתוי, שהרי לא היה שם אט, וכמו שכתב הבית יוסף שם, ואפילו הכי הוצרך להתייר מטעם שאין הקדירה נוגעת בדופני הכיירה. ומשום הכי לא דמי

בדין הטמנה בתנור אפיה בשבת

להטמנה. הא לאו הכי היא אסור. וע"ש עוד בטעם הדבר, שיש פנים להקל, וטוב להחמיר. ואף על פי שבש"ת אז נדברו הנ"ל העלה להחמיר בזה, וכתב שיש להניח שם מסרנה או מזלג, וכדו', כדי שדלת התנור לא תיגסר לגמרי, מ"מ מעיקר הדין לדידן אין לחוש בזה להטמנה, וכמבואר.

ועיין בספר אפיקי ים חלק ב' (סימן ד' ענף ג') שהקשה מהא דקיי"ל בהעמיד קדרה על האש ולא נגמר הבישול אלא כמאכל בן דרוסאי, ובא אחו והגיס וקירב בישולו חייבים שניהם, כדאיתא ברמב"ם (פ"ט מהלכות שבת), מאי שנא מדין זרק חפץ וקלטה אחר, דפטור, דהוי כשנים שעשאה (שבת קב). ובשלמא על השני ניהא, ד"ל דגמר בישול כבישול, אבל על הראשון קשה שיפטר משום שנים שעשאה, דהא אילו הסיר הקדירה קודם שנתבשל לא היה חייב, ונמצא שמחייבים אותו משום מעשה השני שגרם שיתבשל, והוי כמו זרק וקלטו אחר שפטור משום שלא נגמרה המלאכה מכוחו. ע"ש.

וכבר כתבו ליישב את הדברים, על פי מה שכתב האור שמח (הלכות שבת פרק יח) דשאני מלאכת בישול שאין הדבר נגמר מכוחו, שנתבשל מאליו, והחויב משום המעשה שהניח הקדירה על האש, ושאינו ממלאכת קוצר שהמלאכה נגמרת מכוחו. וא"כ גבי בישול שהחויב הוא משום העמדת הקדירה על האש, ולא במה שנתבשל, והוא רק תנאי שצריך שהתבשיל יתבשל, שאם לא כן נתברר שמה שנתן הקדירה על האש לא גרם למלאכת בישול. אבל אם נתבשל, נמצא למפרע שהמעשה שנתן הקדירה על האש, היה מעשה של מלאכת בישול. אבל בהוצאה, מה שנמצא ברשות אחרת הוא מכוחו, ודמאי למלאכת קוצר שהחויב בעד הפועל יוצא, ולכן אם זרק וקלטו אחר פטור, כיון שהפועל יוצא של הוצאה לא נעשה מחיוב גרידא, אלא מהשתתפות שניהם, והוי שנים שעשאהו דפטור. ודו"ק.

לעילוי נשמת
מוסא בן יחיא ואהרון בן יחיא אהפל ז"ל, משה ויניב ז"ל בני נדב יבלחט"א יעל בת רבקה ע"ה, שושנה פורן בת טאום ע"ה.

לרפואת
ראובן בן שרה זינת, דוד בן אליס עישה, אליס עישה תחי' בת תמו, התינוקת בת שבע אסתר בת אביטל, ר' נסים בן אליהו

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ה
שלום אפל ורפי בן טינו מגזי ה"ו וכל משפ' פנחס ואיתמר (תומר) בני אביגיל ה"ו. ישי ושרה בני אילה ה"ו, רחמים בן מונירה.